

Азнакай муниципаль районы Әлкәй авыл жирлеге Советының карары

Әлкәй авылы

№62

04.09.2017 ел

Татарстан Республикасы Азнакай муниципаль районы Әлкәй авыл жирлеге Советының 2014 елның 22 гыйнварындагы №67 карары белән расланган Азнакай муниципаль районы «Әлкәй авыл жирлеге» муниципаль берәмлекенә жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү турында (2015 елның 02 сентябрьдәге №122, 2016 елның 25 ноябрендәге №44 карарлары редакциясендә)

Муниципаль норматив хокукий актларны Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексына туры китерү максатларында

Әлкәй авыл жирлеге советы карар итте:

1. Татарстан Республикасы Азнакай муниципаль районы Әлкәй авыл жирлеге Советының 2014 елның 22 гыйнварындагы №67 карары белән расланган Азнакай муниципаль районы «Әлкәй авыл жирлеге» муниципаль берәмлекенә жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә (2015 елның 02 сентябрьдәге № 122 карары редакциясендә) түбәндәгә үзгәрешләрне кертергә:

1.1. Түбәндәгә эчтәлекле 4.1 бүлек белән тулыландырырга:
«4.1 бүлек. Территорияне планлаштыру документларын әзерләү

16.1 статья. Территорияне планлаштыру документлары турында гомуми нигезләмәләр

1. Территорияне планлаштыру документларын билгеләү һәм тәрләре Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексында билгеләнә.

2. Территорияне планлаштыру документларын әзерләү «Әлкәй авыл жирлеге» муниципаль берәмлеке территориясен тотрыклы үстерүне тәэммин итү, шул исәптән планировка структурасы элементларын бүлеп бирү, жир кишәрлекләре чикләрен билгеләү, капиталь төзелеш объектларын планлаштырып урнаштыру зоналары чикләрен билгеләү максатларында гамәлгә ашырыла.

3. Капиталь төзелеш объектларын территориияне комплекслы һәм тотрыклы үстерү эшчәнлеген гамәлгә ашыру караган территориягә карата урнаштыру максатларында территориияне планлаштыру документларын әзерләү, әлеге статьяның 4 өлешендә күрсәтелгән очраклардан тыш, таләп итлеми.

4. Капиталь төзелеш объектларын урнаштыру максатларында территорияне планлаштыру документларын әзерләү түбәндәге очракларда мәжбүри:

1) федераль, региональ яисә жирле әһәмияттәге капиталь төзелеш объектларын урнаштыруга бәйле рәвештә дәүләт яисә муниципаль ихтияжлар өчен жир кишәрлекләрен тартып алу кирәк;

2) қызыл линияләр билгеләү, үзгәрту яисә гамәлдән чыгару кирәк;

3) жир законнары нигезендә жир кишәрлекләре төзү территорияне ызанлау проекти ииғезендә генә гамәлгә ашырылган очракта жир кишәрлекләре төзегә кирәк;

4) линияле объектны төзү, реконструкцияләү (линия объектын урнаштыру дәүләт яисә муниципаль милектәге жирләрдә яисә жир кишәрлекләрендә планлаштырылган очрактан тыш һәм мондый линияле объектны урнаштыру өчен дәүләт милкендәге яисә муниципаль милектәге жир кишәрлекләрен бирү һәм сервитутлар билгеләү таләп ителми) планлаштырыла. Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан линия объектын төзү, реконструкцияләү өчен территорияне планлаштыру документларын әзерләү таләп ителмәгән башка очраклар билгеләнергә мөмкин

5. Территорияне планлаштыру документларының төрләре түбәндәгеләр:

1) территорияне планлаштыру проекти;

2) территорияне ызанлау проекти.

6. Чикләрендә территорияне комплекслы һәм тотрыкли үстерү әшчәнлеген гамәлгә ашыру үзүндә тотылмаган территориягә карата линияле объектларны урнаштыру планлаштыру проекти әзерләмичә территорияне ызанлау проекти әзерләү рөхсәт ителә, әлеге Кагыйдәләрнен 16.3 статьясындагы 2 өлешендә каралган максатларда.

7. Территорияне планлаштыру документларын әзерләү әлеге Территориаль зоналар кагыйдәләре һәм (яисә) муниципаль берәмлек генераль планы белән билгеләнгән «Әлкәй авыл жирлеге» планлаштыру структурасының бер яисә берничә чиктәш элементларына карата бирелә.

8. Территорияне планлаштыру документларының график өлешен әзерләү түбәндәгечә гамәлгә ашырыла:

1) күчемсез мәлкәтнең бердәм дәүләт реестрын алыш бару өчен кулланыла торган координаталар системасы нигезендә;

2) цифрлы топографик карталардан, цифрлы топографик планнардан файдаланып, таләпләр вәкаләтле федераль башкарма хакимият органы тарафыннан билгеләнә.

9. Территорияне планлаштыру документларын әзерләү әлеге статьяның 10 өлеше нигезендә каралган очракларда инженерлык эзләнүләренең материаллары һәм нәтижәләре нигезендә гамәлгә ашырыла.

10. Территорияне планлаштыру документларын әзерләү өчен кирәклे инженер эзләнүләре төрләре, аларны үтәү тәртибе, шулай ук аларны үтәү таләп ителә торган очраклар Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан билгеләнә.

11. Башкарма комитет каары нигезендә эшләнә торган территорияне планлаштыру документларын әзерләү тәртибе Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексында, әлеге Кагыйдәләрнең 16.5 статьясында билгеләнә.

16.2 статья. Территорияне планлаштыру проекты

1. Территорияне планлаштыру проектларын әзерләү планлаштыру структурасы элементларын бүлеп бирү, гомуми файдаланудагы территорияләр чикләрен билгеләү, капиталь төзелеш объектларын планлаштырып урнаштыру зоналары чикләрен билгеләү, территорияне планлаштырыла торган үстерүнен характеристикасын һәм чиратын билгеләү очен гамәлгә ашырыла.

2. Территорияне планлаштыру проектларының составы һәм өчтөлөгө Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексы, Татарстан Республикасы законнары һәм башка норматив хокукий актлар белән билгеләнә.

3. Урам-юл чөлтәренең гамәлдәге планлаштыру структурасы яңа яки реконструкцияләнгән, төрле билгеләнештәге жир кишәрлекләре чикләрен төгәлләштергән очракта территорияне планлаштыру проекты ике этапта өшләнергә мөмкин.

Беренче этапта территорияне үстерү буенча принципиаль каарларны алдан килештерү өчен, алга таба планировка проектын эшкәртүне һәм эшкәртүне төшереп калдыру максатында планировка эскизы эшләнә.

Әзерләнгән проект планлаштыру эскизы Башкарма комитет тарафыннан каралырга тиеш.

Икенче этапта әлеге статьяның 2 өлеше нигезендә билгеләнгән составта планлаштыру проектын эшләү гамәлгә ашырыла.

4. Территорияне планлаштыру проекты территорияне ызанлау проектын әзерләү өчен нигез булып тора, мөн әлеге Кагыйдәләрнең 16.1 статьясындағы 6 өлешендә каралган очраклар керми.

16.3 статья. Территорияләрне ызанлау проектлары

1. Территорияне ызанлау проектын әзерләү планлаштыру структурасының бер яисә берничә катнаш элементы чикләрендә урнашкан территориягә карата, жирләрдән файдалану һәм территориаль зонаның һәм (яисә) төзелешнең билгеле бер кагыйдәләре белән чикләре һәм (яисә) муниципаль берәмлекнен генераль планы белән билгеләнгән чикләр чикләрендә функциональ зонаның «Элкәй авыл жирлеге» муниципаль берәмлекнен тарафыннан гамәлгә ашырыла.

2. Территорияне ызанлау проектын әзерләү түбәндәгеләр очен гамәлгә ашырыла:

1) төзелә торган һәм үзгәртелә торган жир кишәрлекләренең чикләре урынын билгеләү;

2) яңа капиталь төзелеш объектларын урнаштыру планлаштырылмаган төзелеш территорияләре өчен, шулай ук территорияләр чикләрендә урнашкан

жир кишәрлекен төзүгә, үзгәртүгә һәм (яисә) үзгәртүгә бәйле рәвештә қызыл линияләр урнаштыру, үзгәртү, туктату өчен, территорияне комплекслы һәм тотрыклы үстерү буенча эшчәнлекне гамәлгә ашыру күздә тотылмаган төзелеш территорияләре өчен қызыл линияләр билгеләү, үзгәртү, юкка чыгару, мондый билгеләү, үзгәртү гомуми файдаланудагы территориянен чикләрен үзгәртүгә китерерлек итеп, территорияне комплекслы һәм тотрыклы үстерү эшчәнлеген гамәлгә ашыру күздә тотылмаган.

3. Территорияләрне ызанлау проектларын әзерләү территориияләрне планлаштыру проектлары составында яисә аерым документ рәвешендә гамәлгә ашырыла.

4. Территорияне ызанлау проектларының составы һәм эчтәлеге Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексы, Россия Федерациисе законнары һәм Татарстан Республикасының башка норматив хокукий актлары белән билгеләнә.

5. Территорияне ызанлау проектын әзерләгендә төзелә торган һәм (яисә) үзгәртелә торган жир кишәрлекләренен чикләре урынын билгеләү эшчәнлекнең конкрет төрләре өчен шәһәр төзелеше регламентлары һәм жир кишәрлекләрен бүләп бирү нормалары, федераль законнарда һәм Россия Федерациисе субъектлары законнарында, техник регламентларда, кагыйдәләр жыентыгында билгеләнгән барлыкка килә торган һәм (яисә) үзгәртелә торган жир кишәрлекләренә башка таләпләр нигезендә гамәлгә ашырыла.

6. Территорияне ызанлау проектын эшләү чикләренә карата гамәлгә ашырылган очракта, чикләрендә әлеге схемада каралган жир кишәрлекләре яисә жир кишәрлекләре урнаштыру схемасының расланган схемасы нигезендә жир кишәрлекләре төзү күздә тотыла.

7. Территорияне планлаштыру проекты белән расланган планлаштыру структурасының элементы яисә элементлары чикләрендә урнашкан территорияне ызанлау проектын әзерләгән очракта, гавами тыңлаулар аерым документ рәвешендә үткәрелми, мона территорияне комплекслы һәм тотрыклы үстерү эшчәнлеген гамәлгә ашыру күздә тотылмаган территория чикләрендә урнашкан жир кишәрлекен төзүгә һәм (яисә) үзгәртүгә бәйле рәвештә, территорияне ызанлау проектын әзерләү, үзгәртү, қызыл линияләрне үзгәртү очрагы керми, мондый билгеләүләр, қызыл сыйыкларны үзгәртү гомуми файдаланудагы территориянен чикләрен үзгәртүгә китерә лигән шарт белән.

16.4 статья. Кызыл сыйыклар

1. Территорияне планлаштыру проектлары составында қызыл сыйыклар эшләнә, килештерелә, раслана һәм үзгәртелә.

2. Кызыл линия планлаштыру, проектлау һәм төзелеш процессында катнашучы барлык шәһәр төзелеше эшчәнлеге субъектлары тарафыннан «Әлкәй авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге территориясендә үтәлүе мәжбүри.

3. Кызыл сыйыклар шәһәр төзелешен жайга салуның башка линияләрен, шул исәптән жир кишәрлекләренең чикләрен билгеләү һәм бүлү очен нигез булып тора.

4. Кызыл сыйыклар мәжбүри чагылдырылырга һәм исәпкә алышырга тиеш:

- территорияне планлаштыру документларында;
- капиталь төзелеш объектларының, инженер-транспорт коммуникацияләре проектларының проект документациясендә;
- территориаль зоналарның чикләре билгеләнгәндә;
- территориаль жир төзелеше проектларында;
- жир кишәрлекләренең чикләрен билгеләгәндә.

5. Сыйыкли объектлар белән мәшгуль һәм (яисә) линия объектларын урнаштыру очен билгеләнгән территорияләр чикләрен билгеләүче һәм сайлан алу тәртибе башкарма хакимиятнен төзелеш, архитектура, шәһәр төзелеше өлкәсендә дәүләт сәясәтен эшләү һәм норматив-хокукый жайга салу функцияләрен гамәлгә ашыручы федераль органы тарафыннан билгеләнә.

16.5 статья. Башкарма комитет каары нигезендә эшләнә торган территорияне планлаштыру документларын әзерләү үзенчәлекләре

1. Территорияне планлаштыру документларын әзерләү турындагы каар үз инициативасы буенча башкарма комитет тарафыннан йә, әлеге статьяның 2 өлешендә күрсәтелгән очраклардан тыш, территорияне планлаштыру документларын әзерләү турындагы физик яисә юридик затлар тәкъдимнәре нигезендә кабул ителә.

2. Территорияне планлаштыру документларын әзерләү турындагы каарлар мөстәкыйль кабул ителә:

1) төзелгән территорияне үстерү турында шартнамәләр төзелгән затлар белән территорияне комплекслы үзләштерү турында шартнамәләр, шул исәптән икътисадый класслы торак төзү максатларында, жирле үзидарә органы инициативасы буенча территорияне комплекслы үстерү турында шартнамәләр;

2) территорияне комплекслы үстерү чикләрендә урнашкан жир кишәрлекләренең һәм (яисә) күчемсез мөлкәт объектларының хокукка ия булучылары булган затлар;

3) реконструкцияләнергә тиешле гамәлдәге линия объектларына хокук ияләре территорияне планлаштыру документларын реконструкцияләү максатларында әзерләгән очракта.

3. Элеге статьяның 1 өлешендә күрсәтелгән каар муниципаль хокукый актларны, башка рәсми мәгълүматны рәсми бастырып чыгару очен билгеләнгән тәртиптә мондый каар кабул ителгән көннән алыш очен эчендә басылып чыгарга һәм Азнакай муниципаль районының Интернет челтәрендәге рәсми сайтында урнаштырылырга тиеш.

4. Территорияне планлаштыру документларын әзерләү турындагы каар басылып чыккан көннән алыш физик яисә юридик затлар башкарма

комитетка территорияне планлаштыру документларын әзерләү һәм карашту тәртибе, сроклары турында үз тәкъдимнәрен тапшырырга хокуклы.

5. Территорияне планлаштыру документларын әзерләү түбәндәгечә гамәлгә ашырыла:

1) Башкарма комитет тарафыннан мөстәкыйль;

2) дәүләт һәм муниципаль ихтыяжлар өчен товарлар кайтартуга, эшләр башкаруга, хезмәтләр күрсәтүгә заказлар урнаштыру турында Россия Федерациясе законнары нигезендә заказ урнаштыру йомгаклары буенча төzelгән дәүләт яисә муниципаль контракт нигезендә физик яисә юридик затлар тарафыннан;

3) физик яисә юридик затлар тарафыннан аларның акчалары исәбеннән.

6. Әлеге статьяның 2 өлешендә күрсәтелгән кызықсынган затлар территорияне планлаштыру документларын әзерли һәм раслау өчен аны Башкарма комитетка жибәрә.

7. Территорияне планлаштыру документларын әзерләү «Әлкәй авыл жирлеге» муниципаль берәмлегенен генераль планы, әлеге Кагыйдәләр техник регламентлар, Шәһәр төzelеше регламентлары таләпләре нигезендә һәм яңа ачыкланган мәдәни мирас объектлары территорияләре чикләрен, территорияләрдән файдалануның маxsus шартлары булган зоналар чикләрен исәпкә алыш гамәлгә ашырыла.

8. Территорияне планлаштыру буенча әзер документлар әлеге статьяның 7 өлешендә билгеләнгән таләпләргә туры килүен тикшерү өчен башкарма комитетка тапшырыла, аның нәтижәләре буенча гавами тыңлаулар билгеләү турында яки мондый документларны кире кагу турында һәм аны ышләп бетерергә жибәрү хакында карап кабул итү өчен «Әлкәй авыл жирлеге» муниципаль берәмlek башлыгына территорияне планлаштыру документларын жибәрү турында карап кабул ителә.

9. Башкарма комитет карапы нигезендә территорияне планлаштыру документлары составында әзерләнгән территорияне планлаштыру проектлары һәм территорияне ызанлау проектлары расланганчы, алар гавами тыңлауларда «Әлкәй авыл жирлеге» муниципаль берәмлектә гавами тыңлауларны оештыру һәм уздыру тәртибе турындагы нигезләмәдә билгеләнгән тәртиптә һичшикsez карапын тиеш.

10. Территорияне планлаштыру проекты һәм территорияне ызанлау проекты буенча гавами тыңлаулар уздырылмый, әгәр алар түбәндәгеләргә карата әзерләнгән булса:

1) чикләрендә жирдән файдалану һәм төzelеш кагыйдәләре нигезендә территорияне комплекслы һәм тотрыклы үстерү эшчәнлеген гамәлгә ашыру карапын территорияләрне;

2) гражданнар тарафыннан төzelгән коммерциягә карамаган оешма тарафыннан бирелгән жир кишәрлеге чикләрендә бакчачылыкны, яшелчәчелекне, дача хужалыгын алыш бару өчен яисә дача хужалыгын алыш бару өчен бирелгән территория;

3) урман фонды жирләре чикләрендә линия объектларын урнаштыру территорияләре.

11. Жир кишәрлекләренең һәм капиталь төзелеш объектларының тормыш эшчәнлеге, хокукларының һәм законлы мәнфәгатьләренең уңай шартларына кеше хокукларын үтәү максатларында территорияне планлаштыру проекти һәм территорияне ызанлау проекти буенча гавами тыңлаулар аның планировкасы проектын һәм аны ызанлау проектын әзерләү гамәлгә ашырыла торган территориядә яшәүче гражданнар, әлеге территориядә урнашкан жир кишәрлекләренең һәм капиталь төзелеш объектларының хокук ияләре, законлы мәнфәгатьләре мондый проектларны гамәлгә ашыруга бәйле рәвештә бозылырга мөмкин булган затлар катнашында үткәрелә.

12. Территорияне планлаштыру проекти һәм территорияне ызанлау проекти буенча гавами тыңлаулар үткәргәндә барлык кызыксынучы затларга үз фикерләрен белдерү өчен тигез мөмкинлекләр тәэммин ителергә тиеш.

13. Территорияне планлаштыру проекти һәм территорияне ызанлау проекти буенча гавами тыңлауларда катнашучылар жирлекнең жирле үзидарә органына территорияне планлаштыру проектина яисә территорияне ызанлау проектина кагылышлы үз тәкъдимнәрен һәм искәрмәләрен гавами тыңлаулар беркетмәсенә керту өчен тапшырырга хокуклы.

11. Халық тыңлаулары нәтижәләре турында бәяләмә басылып чыккан көнгә кадәр «Элкәй авыл жирлеге» муниципаль берәмлек халкына хәбер иткән көннән алып гавами тыңлаулар уздыру срокы һәм аларны үткәрү үрүнү турында «Авыл жирлеге» муниципаль берәмлекендә гавами тыңлаулар оештыру һәм уздыру тәртибе турындагы нигезләмә белән билгеләнә һәм кимендә бер айдан һәм оч айдан да ким була алмый.

12. «Элкәй авыл жирлеге» муниципаль берәмлек башлыгы башкарма комитетына территорияне планлаштыру буенча әзерләнгән документлар, территорияне планлаштыру проекти буенча гавами тыңлаулар беркетмәсе, территорияне ызанлау проекти буенча гавами тыңлаулар беркетмәсе һәм гавами тыңлаулар уздырган көннән соң 15 көннән дә соңга калмычча гавами тыңлаулар нәтижәләре турында бәяләмә жибәрә.

13. Башкарма комитет, территорияне планлаштыру проекти буенча гавами тыңлаулар беркетмәсен, территорияне ызанлау проектин һәм гавами тыңлаулар нәтижәләре турында бәяләмәне исәпкә алып, территорияне планлаштыру документларын раслау яисә мондый документларны кире кагу турында һәм аны, күрсәтелгән беркетмәне һәм бәяләмәне исәпкә алып, эшләп бетерергә жибәрү турында каар кабул итә.

14. Территорияне планлаштыру документлары (территорияне планлаштыру проекtlары һәм территорияне ызанлау проекtlары) муниципаль хокукый актларны, башка рәсми мәгълүматны рәсми бастирып чыгару өчен билгеләнгән тәртиптә мондый каар кабул ителгән коннән алыш жиде көн эчендә бастирып чыгарылырга һәм Азнакай муниципаль районының рәсми сайтында Интернет чөлтәрендә урнаштырылырга тиеш.

15. Территорияне планлаштыру документларын әзерлау тәртибе Россия Федерациясе Шәhәр төзелеше кодексы һәм башкарма комитетның норматив хокукый акты белән билгеләнә. "

1.2. 25 статьяның 2 өлешенә түбәндәге сұтталекле «6» пунктчасын өстәргә:

«6) капиталь төзелеш объектларын капиталь ремонтлау.»

1.3. 27-29 статьяларын түбәндәге редакциядә бәяп итәргә:

"27 статья. Төзелешкә рөхсәт бирү

1. Төзелешкә рөхсәт проектлау документларының шәһәр төзелеше регламентында, территорияне планлаштыру проектинда һәм ызанлау проектинда билгеләнгән таләпләргә (шәһәр төзелеше кодексы нигезендә территорияне планлаштыру проекти һәм территорияне ызанлау проекти әзерләү таләп ителмәгән очраклардан тыш) туры килүен раслый торган документ, линия объекты булмаган капиталь төзелеш объектын төзегендә, реконструкцияләгендә яисә территорияне планлаштыру проекти һәм территорияне ызанлау проектинда билгеләнгән таләпләргә, линияле объектны төзегендә, реконструкцияләгендә, шулай ук жир кишәрлекенән файдалану рөхсәт ителгән рөхсәт нигезендә жир кишәрлекендә капиталь төзелеш объектын урнаштыруга юл кую һәм Россия Федерациясенен жир һәм башка законнары нигезендә билгеләнгән чикләүләр. Төзелешкә рөхсәт төзучегә, Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексында каралған очраклардан тыш, капиталь төзелеш объектын төзү, реконструкцияләү хокуқын бирә.

Жир кишәрлекенә шәһәр төзелеше регламентының гамәлдә булуы яисә жир кишәрлеке өчен шәһәр төзелеше регламенты билгеләнмәгән очракта, төзелешкә рөхсәт әлеге Кагыйдәләрнен 24 статьясындагы I өлеше нигезендә күрсәтелгән жир кишәрлекендә капиталь төзелеш объектын билгеләп куюга, параметрларына һәм урнаштыруга билгеләнгән таләпләргә туры килүен раслый.

2. «Әлкәй авыл жирлеге» муниципаль берәмлек чикләрендә төзелешкә рөхсәт Башкарма комитет тарафыннан бирелә.

Төзелешкә рөхсәтләр бирү федераль башкарма хакимият органы яисә Татарстан Республикасы башкарма хакимияте органы тарафыннан жир кишәрлекләрендә капиталь төзелеш объектларын планлаштырылган төзелешкә, реконструкцияләүгә, капиталь ремонтлауга карата гамәлгә ашырыла торган Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексында билгеләнгән очраклар искәрмә булып тора:

- аларга шәһәр төзелеше регламентының гамәлдә булуы кагылмый яисә алар өчен шәһәр төзелеше регламенты билгеләнми (гомуми файдаланудагы территорияләрдән һәм муниципаль милектәге жир кишәрлекләрендә урнашкан линия объектларыннан тыш);

- Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы иктыяжлары очен капиталь төзелеш объектларын урнаштыру өчен билгеләнгән һәм алар очен жир кишәрлекләрен тартып алу рөхсәт ителә.

3. Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексы нигезендә капиталь төзелеш объектларының проект документациясе һәм мондый проект документациясен әзерләү өчен башкарыла торган инженерлык

тишеренүләре нәтижәләре дәүләг экспертизасы узарга тиеш, мона түбәндәгө капиталь төзелеш объектларының проект документациясе керми:

1) бер гайлә яшәу өчен билгеләнгән (индивидуаль торак төзелеше объектлары) иң күбе өч катлы аерым торучы торак йортлар;

2) берничә блоктан торган, саны уннан артмаган һәм аларның һәркайсы бер гайлә яшәу өчен билгеләнгән, күрше блок яисә күрше блоклар белән тоташмыйча гомуми диварга (гомуми стеналарга) ия булган, аерым жир кишәрлекендә урнашкан һәм, мондый торак йортларны төзу яисә реконструкцияләү Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетлары акчаларын жәлеп итмичә гамәлгә ашырылган очракта, гомуми файдаланудагы территориягә (блокланган төзелештәге торак йортлар) чыгу мөмкинлеге булган торак йортлар;

3) бер яисә берничә блок-секциядән торган, саны дүрттән артмаган күпфатирлы йортлар, аларның һәркайсында гомуми файдаланудагы берничә фатир һәм бина урнашкан һәм һәркайсында гомуми файдалану территориясенә чыгу белән аерым подъезд булган күпфатирлы йортлар, әгәр мондый күпфатирлы йортларны төзу яисә реконструкцияләү Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетлары акчаларын жәлеп итмичә гамәлгә ашырылса;

4) катлар саны икедән артмаган аерым капиталь төзелеш объектлары, гомуми мәйданы 1500 кв. м һәм алар гражданнарның яшәу һәм житештерү эшчәнлеген гамәлгә ашыру өчен билгеләнмәгән, мона Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 48.1 статьясы нигезендә аеруча куркыныч, техник яктан катлаулы яисә уникаль объектлар булган объектлар керми;

5) катлар саны икедән артмаган аерым капиталь төзелеш объектлары, аларның гомуми мәйданы 1500 кв. житештерү эшчәнлеген гамәлгә ашыру өчен билгеләнгән һәм санитар-яклау зоналарын билгеләү таләп ителми торган яисә мондый объектлар урнашкан жир кишәрлекләре чикләре чикләрендә санитар-яклау зоналары билгеләнгән яисә мондый зоналарны билгеләү таләп ителгән очракларда, Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 48.1 статьясы нигезендә аеруча куркыныч, техник яктан катлаулы яисә уникаль объектлар булган объектлардан тыш.

6) файдалы казылмалар ятмаларын эшкәртүнен техник проекты яисә жир асты байлыклары кишәрлекләреннән файдалануга бәйле эшләр башкаруга башка проект документациясе нигезендә жир асты байлыклары турында Россия Федерациясе законнары нигезендә әзерләнгән, килештерелгән һәм расланган бораулау скважиналары.

Проект документациясе экспертизасы капиталь төзелеш объектын төзу яки реконструкцияләү өчен төзелешкә рөхсәт алу таләп ителмәгән очракта, шулай ук модификацияләнгән проект документациясенә карата үткәрелми. Проект документациясе экспертизасы гомуми файдаланудагы автомобиль юлларына капиталь ремонт үткәрү өчен әзерләнгән проект документациясе бүлекләренә карата үткәрелми.

Төзүче яисә техник, йә төзүче яисә заказчы белән шартнамә нигезендә проект документациясен әзерләүне гамәлгә ашыра торган зат проект

документациясен һәм мондый проект документларын әзәрләү өчен эшләнгән инженер эзләнүләренең нәтижәләрен Россия Федерациясе Хөкүмәте билгеләгән тәртиптә аккредитацияләнгән оешмалар шартнамәсө нигезендә уздырыла торган дәүләтнеке булмаган экспертизага жибәрергә мөмкин.

4. Проект документларына дәүләт экспертизасы нәтижәсө - проект документларының техник регламентлар таләпләренә һәм инженерлык әзләнүләре нәтижәләренә туры килүе (унай бәяләмә) яисә туры килмәве (тискәре бәяләмә), Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 48 статьясындагы 13 өлеше нигезендә каралган проект документациясе бүлекләрен карап тоту таләпләренә, шулай ук инженер эзләнүләре нәтижәләренең техник регламентлар таләпләренә туры килүе турында бәяләмә (әгәр инженерлык әзләнүләре нәтижәләре дәүләт экспертизасына проект документациясе белән бер үк вакытта юнәлтелгән булса). Инженерлык тикшеренүләре нәтижәләре дәүләт экспертизасына проект документациясен дәүләт экспертизасына жибәргәнче жибәрелгән очракта, дәүләт экспертизасы нәтижәсө булып инженер эзләнүләре нәтижәләренең техник регламентлар таләпләренә туры килүе (унай бәяләмә) яисә туры килмәве (тискәре бәяләмә) тора.

Проект документларына һәм инженер тикшеренүләре нәтижәләренә дәүләт экспертизасын оештыру һәм уздыру тәртибе, проект документларына һәм инженер тикшеренүләре нәтижәләренә дәүләт экспертизасын үткәргән өчен түләү күләме һәм аны алу тәртибе Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан билгеләнә.

5. Төзүче проект документациясен раслый һәм төзелешкә рөхсәт бирү турында гариза жибәрә, ана түбәндәгे документлар күшымта итеп бирелә:

1) жир кишәрлегенә хокук билгели торган документлар;

2) төзелешкә рөхсәт алуга гариза бирелгән көнгә кадәр өч елдан да иртәрәк булмаган вакытта яисә линия объекты төзелешенә рөхсәт бирелгән очракта территорияне планлаштыру проекти һәм территорияне ызанлау проекти реквизитлары бирелгән жир кишәрлегенең шәһәр төзелеше планы;

3) проект документациясендәге материаллар:

а) анатомия языы;

- жир кишәрлегенең шәһәр төзелеше планында курсателгән мәгълүматларга туры китереп, капиталь төзелеш объектын, керү һәм керү урыннарын, гавами сервитутларның эш зоналары чикләрен, археологик мирас объектларын урнаштыру урынын билгеләп, башкарылган жир кишәрлегенең планлаштыру оешмасы схемасы;

- территорияне планлаштыру документлары составында - линия объектларына карата расланган кызыл сыйыкча объектның урнашуын раслый торган жир кишәрлегенең планлаштыру оешмасы схемасы;

- архитектура чишелешләре;

- проектлана торган капиталь төзелеш объектын инженерлык-техник тәэмин итү чөлтәрләренә тоташтыру урыннарын курсатеп, инженер-техник тәэмин итү (технологик тоташтыру) чөлтәрләренең жыелма планы;

- төзелешне оештыру проекти;

- капиталь төзелеш объектларын, аларның өлешиләрен сүту яисә сүтү әшләрен оештыру проекти;

- инвалиларның сәламәтлек саклау, мәгариф, мәдәният, ял, спорт һәм социаль-мәдәни һәм коммуналь-көнкүреш билгеләнешендәге башка объектлардан, транспорт, сәүдә, жәмәгать туклануы объектларыннан, ышлекле, административ, финанс, дини билгеләнештәге объектлардан, күрсәтелгән объектларны төзегән, реконструкцияләгән очракта торак фонды объектларыннан файдалана алуын тәэммин итү чарагары исемлеге, күрсәтелгән объектларның проект документациясенә экспертиза Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 49 статьясы нигезендә үткәрелмәгән шарт белән;

4) уңай экспертиза бәяләмәсе - Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 49 статьясында каралган объектларын проект документациясенә карата;

4.1) модификацияләнгән проект документациясенән файдаланган очракта, Шәһәр төзелеше кодексының 49 статьясындагы 3.5 өлешенде каралган бәяләмә;

5) рөхсәт ителгән төзелешнен, реконструкциянен ин чик параметрларыннан читкә тайпилуга рөхсәт (төзүчегә мондый рөхсәт Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 40 статьясы нигезендә бирелгән очракта;

6) капиталь төзелеш объектын реконструкцияләгән очракта барлық хокук ияләренең ризалыгы, әлеге өлешнен 6.2 пунктында күрсәтелгән күпфатирлы йортны реконструкцияләү очракларыннан тыш.

6.1) дәүләт хакимиите органы (дәүләт органы) булып торучы дәүләт (муниципаль) заказчысы, бюджеттан тыш фонд идарәсе органы яисә жирле үзидарә органы булган дәүләт (муниципаль) милкендәге капитал төзелеш объектында, аның хокук иясе дәүләт (муниципаль) унитар предприятиесе, дәүләт (муниципаль) бюджет яисә автоном учреждениесе булган дәүләт (муниципаль) заказчысы, әлеге орган мөлкәт милекчесенең вәкаләтләрен яисә хокукун тиешенчә гамәлгә ашыра торган дәүләт (муниципаль) унитар предприятиесе булган дәүләт (муниципаль) милкендәге капитал төзелеш объектында шундый реконструкция үткәрү турында килешү - шул исәптән реконструкция үткәргәндә күрсәтелгән объектка китерелгән зыянны каплау шартларын һәм тәртибен билгели торган килешү;

6.2) күпфатирлы йортны реконструкцияләгән очракта торак законнары нигезендә кабул ителгән күпфатирлы йортта урыннар милекчеләренең һәм машина урыннары милекчеләренең гомуми жыелышының карагы яисә, әгәр мондый реконструкция нәтижәсендә күпфатирлы йортта гомуми мөлкәт күләме кимү, күпфатирлы йортта барлық урыннар һәм машина урыннары милекчеләренең ризалыгы булса;

7) проект документациясенә дәүләтнеке булмаган экспертизының уңай бәяләмәсен биргән юридик затны аккредитацияләү турында таныстырылған күчермәсе, әгәр проект документациясенә дәүләтнеке булмаган экспертиза бәяләмәсе тапшырылган булса.

Әлеге статьяның 5 өлешендәге 1, 2 һәм 5 пунктларында күрсәтелгән документлар (аларның күчермәләре яисә алардагы белешмәләр) башкарма комитет тарафыннан дәүләт органнарында, жирле үзидарә органнарында һәм күрсәтелгән документлары булган дәүләт органнарына яисә жирле үзидарә органнарына караган оешмаларда, әгәр төзүче күрсәтелгән документларны мөстәкыйль тапшырмаган булса, төзелешкә рөхсәт бирү туринда гариза алган көннән соң өч эш көннән дә соңга калмыйча соратып алына.

Әлеге статьяның 5 өлешендәге 1 пунктында күрсәтелгән документлар, әгәр күрсәтелгән документлар (аларның күчермәләре яисә аларда булган белешмәләр) күчемсез мөлкәтнен Бердәм дәүләт реестрында булмаса, мөрәжәгать итүче тарафыннан мөстәкыйль рәвештә жибәрелә.

6. Индивидуаль торак төзелеше объектын төзү, реконструкцияләү максатларында төзүче төзелешкә рөхсәт бирү туринда гаризаны төзелешкә рөхсәт бирү туринда турыдан-туры йә күпфункцияле үзәк аша жибәрә. Төзелешкә рөхсәт бирү туринда карап кабул итү өчен түбәндәге документлар кирәк:

- 1) жир кишәрлекенә хокук билгели торган документлар;
- 2) төзелешкә рөхсәт алуға гариза бирелгән көнгә кадәр өч елдан да иртәрәк булмаган вакытта бирелгән жир кишәрлекенен шәһәр төзелеше планы;
- 3) индивидуаль торак төзелеше объектын урнаштыру урынын билгеләп, жир кишәрлекен планлаштыру оешмасы схемасы.

Әлеге статьяның 6 өлешендәге 1 һәм 2 пунктларында күрсәтелгән документлар (аларның күчермәләре яисә алардагы белешмәләр) башкарма комитет тарафыннан күрсәтелгән документлар булган дәүләт органнарында, жирле үзидарә органнарында һәм дәүләт органнарына яисә жирле үзидарә органнарына караган оешмаларда, әгәр төзүче күрсәтелгән документларны мөстәкыйль тапшырмаган булса, төзелешкә рөхсәт бирү туринда гариза алган көннән соң өч эш көннән дә соңга калмыйча соратып алына.

Әлеге статьяның 6 өлешендәге 1 пунктында күрсәтелгән документлар, әгәр күрсәтелгән документлар (аларның күчермәләре яисә аларда булган белешмәләр) күчемсез мөлкәтнен Бердәм дәүләт реестрында булмаса, мөрәжәгать итүче тарафыннан мөстәкыйль рәвештә жибәрелә.

7. Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексы нигезендә, әлеге статьяның 5 һәм 6 өлешләрендә күрсәтелгән документлардан тыш, төзелешкә рөхсәт бирү өчен башка документлар таләп итү рөхсәт ителми.

8. Башкарма комитет төзелешкә рөхсәт бирү туринда гариза алган көннән соң жиде эш көне эчендә:

- гаризага беркетелә торган документларның булуын һәм тишенчә тутырылуын тикшерә;
- индивидуаль торак төзелеше объектын урнаштыру урынын билгеләп, жир кишәрлекен проектлау документларының яисә планлаштыру оешмасының схемаларының жир кишәрлеке төзелешенә рөхсәт алу өчен тапшырлыган объектны төзү, реконструкцияләү таләпләренә туры килүен яисә линия объекты төзелешенә рөхсәт бирелгән очракта территорияне

планлаштыру проекти һәм территорияне ызанлау проекти таләпләренә, шулай ук капиталъ төзелеш объектын жир кишәрлегениән рөхсәт ителгән файдалану нигезендә урнаштыру мөмкинлеге һәм Россия Федерациясенең жир һәм башка законнары нигезендә билгеләнгән чи��үләр нигезендә урнаштыру мөмкинлеге таләпләренә туры килүен тикшерүне үткәрә. Рөхсәт ителгән төзелешнен ин чик параметрларыннан читкә тайпылуга рөхсәт бирелгән очракта, реконструкция проект документациясен яисә жир кишәрлеген планлаштыру оешмасының күрсәтелгән схемасын рөхсәт ителгән төзелешнен, реконструкциянен ин чик параметрларыннан читкә тайпылуга билгеләнгән таләпләргә туры килү-килмәүгә тикшерү уздырыла;

- төзелешкә рөхсәт бирә йә, баш тартуның сәбәпләрен күрсәтеп, мондый рөхсәт бирудән баш тарта.

9. Төзүче гаризасы буенча башкарма комитет төзелешнен, реконструкциянен аерым этапларына рөхсәт бирергә мөмкин.

Төзелеш этапында капиталъ төзелеш объектын төзү яисә реконструкцияләү, әгәр мондый объект файдалануга тапшырылырга һәм автоном рәвештә кулланылышка тапшырылырга мөмкин булса (ягъни әлеге жир кишәрлекендә капиталъ төзелешнен башка объектларын төзү, реконструкцияләү), шулай ук капиталъ төзелеш объектын төзү яисә реконструкцияләү, автоном рәвештә кулланылышка көртөлөргә һәм эксплуатацияләнергә мөмкин (ягъни әлеге капиталъ төзелеш объектының башка өлешләрен төзүгә, реконструкцияләүгә бәйсез рәвештә) капиталъ төзелеш объектын төзү яисә реконструкцияләү күздә тотыла.

10. Төзелешкә рөхсәт бирудән баш тартуга карата төзүче суд тәртибендә шикаять бирергә мөмкин.

11. Төзелешкә рөхсәт бушлай бирелә.

12. Төзүче төзелешкә рөхсәт алган көннән алыш ун көн эчендә шәһәр төзелеше эшчәнлеген тәэммин итүнен мәгълүмат системасында урнаштыру өчен башкарма комитетка шәһәр төзелеше эшчәнлеген тәэммин итүнен мәгълүмат системасында мәйдан, капиталъ төзелешнен планлаштырыла торган объектының биеклеге һәм катларының саны турында, инженер-техник тәэммин итү чөлтәрләре турында, инженерлык тикшеренүләре материалларының бер нөсхәсен, һәм проект документациясе бүлекләренен бер нөсхәсе буенча белешмәләр тапшырырга тиеш:

1) әйләнә-тирә мохитне саклау чаралары исемлеге;

2) янгын куркынычсызлыгын тәэммин итү чаралары исемлеге;

3) энергетика нәтижәлелеге таләпләрен һәм биналарны, төзелешләрне, корылмаларны файдаланыла торган энергетика ресурсларын исәпләү приборлары белән тәэммин итү таләпләрен үтәүне тәэммин итү чаралары исемлеге.

13. Төзелешкә рөхсәт капиталъ төзелеш объектын төзүне оештыру проектинда караплан вакытка бирелә. Шәхси торак төзелешенә рөхсәт ун елга бирелә.

Төзелешкә рөхсәт бириү срокы төзүченен мондый рөхсәтнен гамәлдә булу вакыты чыкканга кадәр кимендә алтмыш көн алдан бирелгән гаризасы

бүенча озайтылырга мөмкин. Төзелешкә рөхсәт бирү срогын озайтканда, капиталь төзелеш объектын төзү, реконструкцияләү, капиталь ремонтлау мондый гаризаны бирү срогы гәмамланганчыга кадәр башланмаган очракта, төзелешкә рөхсәт бирү срогын озайту кире кагылыша тиеш.

14. Жир кишәрлекенә һәм капиталь төзелеш объектларына хокук күчкәндә төзелешкә рөхсәт бирү срогы саклана.

15. Дәүләт серен тәшкил итүче күчемсез милек объектларын төзүгә рөхсәт Россия Федерациясенен дәүләт сере турындагы законнары нигезендә берелә.

28 статья. Төзелеш, реконструкция, капиталь ремонт

1. Капиталь төзелеш объектын төзүне, реконструкцияләүне, капиталь ремонтлауны гамәлгә ашыручи зат (алга таба - төзелеш алып баручы зат) төзүче яисә төзелеш подряды шартнамәсен төзегән шәхси эшмәкәр яисә юридик зат, төзелеш алып баручы затка карата куелган Россия Федерациисе законнары таләпләренә туры килә торган зат (алга таба - төзелешне гамәлгә ашыручи зат) булырга мөмкин. Төзелешне гамәлгә ашыручи зат проект документациясе, техник регламентлар, куркынычсызылык техникиасы таләпләрен үтәүне тәэммин итә һәм башкарылган әшләрнең сыйфаты һәм аларның проект документациясе таләпләренә туры килүе өчен жаваплы.

2. Төзүче яисә техник заказчи, бина, корылма, төбәк операторы белән төзелеш подряд шартнамәсе нигезендә капиталь төзелеш объектын төзүне, реконструкцияләүне, капиталь ремонтлауны гамәлгә ашырганда қурсателгән затлар төзелеш һәм (яисә) капиталь ремонт өчен жир кишәрлеге әзерләргә, шулай ук мондый шартнамә, материаллар һәм инженерлык эзләнүләре пәтижәләре, проект документациясе төзелгән индивидуаль эшкуарга яисә юридик затка тапшырырга тиеш. Эшләрне туктату яисә аларны туктатып тору кирәк булганда, алты айдан артык төзүче яки техник заказчи капиталь төзелеш объектын консервацияләүне тәэммин итәргә тиеш.

3. Капиталь төзелеш объектын төзүне, реконструкцияләүне гамәлгә ашырганда Россия Федерациисе Шәһәр төзелеше кодексы нигезендә дәүләт төзелеш күзәтчелеге, төзүче яки техник заказчи алдан ук караплан булса, капиталь төзелеш объектын төзү, реконструкцияләү башланырга жиңе әшкөннән дә сонга калмычча, капиталь төзелеш объектын төзү, реконструкцияләү өчен вәкаләтле башкарма хакимият органына, Россия Федерациисе субъектының башкарма хакимиите органына (алга таба шулай ук - дәүләт төзелеш күзәтчелеге органнарына) түбәндәгә документлар берелә торган әшләр башлануы турында хәбәр жибәрергә тиеш:

1) төзелешкә рөхсәт күчермәсе;

2) проект документациясе тулы күләмдә, ә төзелешнен тиешле этабын гамәлгә ашыру өчен кирәклө күләмдә төзелешнен, реконструкциянен аерым этабына рөхсәт берелгән очракларда;

3) жирлеккә кызыл сыйыклардан чигенү сыйыкларын чыгару турындагы документның күчермәсе (ваклау сыйымы);

4) эшләр башкаруны исәпкә алу алыш барыла торган гомуми һәм нахусе журналлар;

5) капиталь төзелеш объектының проект документациясе дәүләт экспертизасы узарга тиеш булган очракта, проект документациясенә дәүләт экспертизасының үнай бәяләмәсе.

4. Төзелешне гамәлгә ашыручы зат капиталь төзелеш объектын төзүне, реконструкцияләүне, капиталь ремонтлауны төзүче яисә техник заказчи, бинаны, корылманы, яисә региональ оператор йөкләмәсе нигезендә (төзелеш подряды шартнамәсе нигезендә төзелеш, реконструкция, капиталь ремонт башкарылган очракта), проект документациясе, капиталь төзелеш объектын төзү, реконструкцияләү таләпләренә туры китереп, жир кишәрлеген файдалануга рөхсәт ителгән жир участогының шәһәр төзелеше планы төзелешенә рөхсәт алу датасына, Россия Федерациясенә жир һәм башка законнары нигезендә билгеләнгән чикләүләргә, техник регламентлар таләпләренә туры китереп, шул ук вакытта әйләнәтире мохит һәм мохит объектлары иминлеген, мәдәни мирас объектларының сакланышын тәэмми итү өчен билгеләнгән таләпләр нигезендә гамәлгә ашырырга тиеш. Төзелешне гамәлгә ашыручы зат шулай ук капиталь төзелеш объектын төзү, реконструкцияләү, капиталь ремонтлау башкарыла торган территориягә, төзүче, төзүче, техник заказчи вәкилләре, эксплуатациягә жаваплы бина, корылма, тәбәк операторы, дәүләт төзелеш күзәтчелеге органнары биналары, башкарма кирәkle документация бирергә, төзелеш контроле үткәрергә, башкарма документация алыш баруны тәэммин итәргә, техник заказчи, бинаны, корылманы, яки региональ операторны, дәүләт төзелеш күзәтчелеге органнары вәкилләрен тикшерелергә тиешле эшләрне тәмамлау сроклары турында эксплуатацияләүгә жаваплы булган затка, ачыкланган житешсезлекләрне бетерүне тәэммин итәргә һәм, ачыкланган житешсезлекләрне бетерү турында актлар төзегәнче эшләрне дәвам иттерергә керешмәскә, төзелеш материалларының сыйфатын тикшереп торуны тәэммин итәргә тиеш.

5. Капиталь төзелеш объектының параметларын мондый объектны төзү, реконструкцияләү, капиталь ремонтлау процессында зарурлығы ачыкланган проект документациясенән читләштерү бары тик яна расланган төзүче, техник заказчи, бинаны, корылманы, корылманы, яисә проект документациясенән региональ операторы тарафыннан ача тиешле үзгәрешләр кертелгәннән соң тапшырылган, бинаны эксплуатацияләүгә жаваплы зат нигезендә генә рөхсәт ителә.

6. Мәдәни мирас өбъекты билгеләренә ия обьект табылган очракта, төзелеш, реконструкция, капиталь ремонт барышында төзелешне гамәлгә ашыручы зат мондый объектны төзүне, реконструкцияләүне, капиталь ремонтлауны туктатырга, мондый объектны ачыклау турында Россия Федерациясенән мәдәни мирас объектлары турындагы законнарында каралган органнар хәбәр итәргә тиеш.

7. Реконструкция, капиталь ремонт өчен жир кишәрлекләрен төзү һәм капиталь төзелеш объектын әзерләү, башкарма документация составы һәм

ны алып бару тәртибе, эшләр башкаруны исәпкә алу алып барыла торган гомуми һәм махсус журналларны алып бару рәвеше һәм тәртибе, капиталь төзелеш объектын төзү, реконструкцияләү, капиталь ремонтлау тәртибе, консервацияләү тәртибе Россия Федерациясе норматив хокукий актлары белән билгеләнергә мөмкин.

8. Чиктәш урнашкан жир кишәрлекләрен йә гомуми файдаланудагы территорияләрне төзү, реконструкцияләү, капиталь ремонтлау барышында шартнамә, шулай ук хосусый сервитут нигезендә файдаланырга момкин, әгәр «Элкәй авыл жирлеге» муниципаль берәмлекнең норматив хокукий акты белән мондый сервитутның эчтәлеге тасвиirlанган халық сервитуты билгеләнмәгән булса.

9. Төзелеш, реконструкцияләү, капиталь ремонт барышында түбәндәгеләр башкарыла:

1) законнар нигезендә һәм әлеге статьяның 10 өлеше тәртибендә дәүләт төзелеш күзәтчелеге:

- капиталь төзелеш объектларын төзү, проект документациясе экспертиза узарга тиешле йә модификацияләнгән проект документациясе булып тора;

- капиталь төзелеш объектларын реконструкцияләүгә, капиталь ремонтлауга проект документациясе дәүләт экспертизасы узарга тиеш булса, капиталь төзелеш объектларын реконструкцияләү, капиталь ремонтлау объектларын реконструкцияләү, капиталь ремонтлау;

2) барлық капиталь төзелеш объектларына карата төзелеш контроле - әлеге статьяның 11 өлеше законнары нигезендә һәм тәртибендә.

10. Дәүләт төзелеш күзәтчелеге әлеге статьяның 9 өлешендә күрсәтелгән объектларга карата гамәлгә ашырыла. Дәүләт төзелеш күзәтчелеге предметы капиталь төзелеш объектларын төзү, реконструкцияләү, капиталь ремонтлау барышында эшләр һәм кулланыла торган төзелеш материаллары үтәлешенен, шулай ук мондый эшләрнең нәтижәләре техник регламентлар, проект документлары таләпләренә, шул исәптән энергетика нәтижәлелеге таләпләренә һәм капиталь төзелеш объектының файдаланыла торган энергетика ресурсларын исәпкә алу приборлары белән жиһазландыру таләпләренә, төзелешкә рохсәт булу, 2 олешләрдә билгеләнгән таләпләрне үтәү таләпләренә туры килүен тикишерү. Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 52 статьясындагы З һәм З.1.

«Элкәй авыл жирлеге» муниципаль берәмлек чикләрендә дәүләт төзелеш күзәтчелеге вәкаләтле федераль башкарма хакимият органнары һәм Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексы нигезендә Татарстан Республикасы башкарма хакимиятенен вәкаләтле органы тарафыннан гамәлгә ашырыла.

Дәүләт төзелеш күзәтчелеген гамәлгә ашыручы вазыйфаи затлар дәүләт төзелеш күзәтчелеге йогынтысына эләгә торган барлық капиталь төзелеш объектларына totkarlyksyz керү хокукуна ия.

Уздырылган тикшерү нәтижәләре буенча дәүләт төзелеш күзәтчелеге органы тарафыннан ачыкланган хокук бозуларны бетерү турында күрсәтмә төзүне гамәлгә ашыручи затка бирү өчен нигез булып торучы акт төзелә. Күрсәтмәдә хокук бозу төре, норматив хокукий актка сыйтама, техник регламентка, проект документациясенә күрсәтелә, таләпләр бозылган, шулай ук ачыкланган хокук бозуларны бетерү вакыты билгеләнә. Капиталь төзелеш объектын төзүне, реконструкцияләүне, капиталь ремонтлауны күрсәтелгән төркөм түктату Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексында каралган дәүләт төзелеш күзәтчелегеннән тыш, капиталь төзелеш объектларын төзегендә, реконструкцияләгендә, капиталь ремонтлаганда дәүләт күзәтчелегенен башка төрләрен гамәлгә ашыру рөхсәт ителми.

Дәүләт төзелеш күзәтчелеген гамәлгә ашыру тәртибе Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан билгеләнә.

11. Төзелеш контроле капиталь төзелеш объектларын төзү, реконструкцияләү, капиталь ремонтлау барышында башкарыла торган эшләрнен проект документациясенен, техник регламентлар таләпләренә, инженерлык эзләнүләре нәтижәләренә туры килүен тикшерү максатларында капиталь төзелеш объектын төзүгә, реконструкцияләүгә рөхсәт алу өчен тапшырылган жир кишәрлекенен шәһәр төзелеше планын төзүгә, шулай ук жир кишәрлекенен файдалануга рөхсәт ителгән һәм Россия Федерациясенен жир һәм башка законнары нигезендә билгеләнгән чикләүләргә карата билгеләнгән таләпләргә туры килүен тикшерү максатларында башкарыла.

Төзелеш контроле төзелешне гамәлгә ашыручи зат тарафыннан үткәрелә. Төзелеш подряды шартнамәсе нигезендә төзелеш, реконструкция, капиталь ремонт башкарылган очракта, төзелеш контроле шулай ук төзүче, техник заказчи, бинаны, корылманы эксплуатацияләү өчен жаваплы зат, яисә региональ оператор тарафыннан йә алар белән килемү нигезендә жәлеп ителә торган индивидуаль эшкуар яисә юридик зат тарафыннан үткәрелә. Төзүче яки техник заказчи үз инициативасы буенча проект документациясен әверләүче затны проект документациясенен башкарыла торган эшләренен туры килүен тикшерү өчен жәлеп итәргә мөмкин.

Төзелешне гамәлгә ашыручи затка капиталь төзелеш объектында авария хәлендәге хәлләрнен һәр очрагы турында дәүләт төзелеш күзәтчелеге органнарына хәбәр итәргә тиеш.

Капиталь төзелеш объектын төзү, реконструкцияләү, капиталь ремонтлау процессында төзелеш подряды шартнамәсе нигезендә төзелеш, реконструкцияләү, капиталь ремонт алып барган очракта бина, корылманы, корылманы, корылманы эксплуатацияләү өчен жаваплы зат тарафыннан капиталь төзелеш объектын төзүне, реконструкцияләүне, капиталь ремонтлауны гамәлгә ашыручи зат тарафыннан капиталь төзелеш объектының иминлегенә йогынты ясый торган эшләрнен башкарылуына һәм төзелеш, реконструкция, капиталь ремонт технологиясе нигезендә башкарылуына, башка эшләрне башкарғаннан соң, шулай ук төзелеш

корылмаларының һәм инженерлық-техник чөлтәрләр участокларының мәвефсезлеген контролъдә тота алмый торган эшләрнен башкарылуына, төзелеш контролен үткәрү барышында ачыкланган житешсезлекләрне яисә башка төзелеш конструкцияләрен һәм техник конструкцияләрен арарламыйча яки бүтән төзелеш корылмаларын, эшләрне техник конструкцияләрне тәэммин итү чөлтәрләрен, эшләрнен техник регламентлар таләпләренә туры килүен тәэммин итү мөмкин булмаган очракта, шулай ук инженер-техник документация таләпләренә туры килә торган өшләрнен башкарылуына контроль үткәрелергә тиеш. Төзелеш конструкцияләренен куркынычсызылыгын тикшереп тору үткәрелгәнче, мондый конструкцияләрнен иминлегенә йогынты ясый торган һәм төзелеш, реконструкция, капиталь ремонт технологиясе нигезендә башка эшләрне башкарғаннан соң, шулай ук проект документациясендә, техник регламентлар таләпләрендә каралган очракларда мондый конструкцияләрне сынаулар үткәрелергә тиеш. Күрсәтелгән эшләрнен үтәлешен, күрсәтелгән конструкцияләрнен, инженерлық-техник тәэммин итү чөлтәрләре участокларының куркынычсызылыгын тикшереп тору нәтижәләре буенча күрсәтелгән эшләрне, конструкцияләрне, инженерлық-техник тәэммин итү чөлтәрләре участокларын таныклау актлары төзелә.

Эшләрнен, конструкцияләрнен, инженер-техник тәэммин итү чөлтәрләренен кимчелекләрен тикшерү нәтижәләре буенча ачыкланганда, төзүче яки техник заказчы күрсәтелгән эшләрнен үтәлешен, күрсәтелгән конструкцияләрнен, инженерлық-техник тәэммин итү чөлтәрләре участокларының куркынычсызылыгын тикшереп торуны таләп итәргә мөмкин. Мондый эшләрне, конструкцияләрне, инженерлық-техник тәэммин итү чөлтәрләре участокларын тикшерү актлары әлеге статьяның 11 өлешендәге дүртенчे абзацында күрсәтелгән ачыкланган житешсезлекләрне бетергәннән соң гына төзелергә тиеш.

Башка эшләрне үтәү тиешле контролъне уздыру тәмамланган көннән алыш алты айдан артык вакыт эчендә башланырга тиеш булган очракларда капиталь төзелеш объекты иминлегенә йогынты ясый торган һәм башка төзелеш корылмаларын һәм инженер-техник тәэммин итү чөлтәрләре участокларын тикшермичә, шулай ук төзелеш конструкцияләренен һәм инженерлық-техник тәэммин итү чөлтәрләре участокларының куркынычсызылыгын тикшереп тору мөмкин булмаган эшләрнен үтәлешен тикшереп тору, башка төзелеш корылмаларын һәм инженерлық-техник тәэммин итү чөлтәрләре участокларын тикшермичә, тиешле актлар төзеп, ыбат үткәрелергә тиеш.

Төзүче, техник заказчы, бинаны, корылманы, яки проект документациясен әзерләүче затларның төзелеш контролен үткәрү өчен жәлеп ителә торган региональ операторны, эксплуатациягә жаваплы булган затны, капиталь төзелеш объектын төзегәндә, реконструкцияләгәндә, капиталь ремонтлаганда эшләрне үтәудәге житешсезлекләр турында кисәтуләр язма рәвештә рәсмиләштерелергә тиеш. Күрсәтелгән житешсезлекләрне бетерү

турында акт төзелә, ул күрсәтелгән житешсезлекләр турында кисәтүләр күрсәткән зат һәм төзелеш башкаручы зат тарафыннан имзалана.

Төзелеш контролен үткәрү тәртибе Россия Федерациясенең норматив хокукий актлары белән билгеләнергә мөмкин.

29 статья. Объектны кабул итү һәм объектны эксплуатациягә кертүгә рөхсәт бирү

1. Объект кануннар нигезендә кабул ителә.

2. Объектны файдалануга тапшыруга рөхсәт бирү - капиталь төзелеш объектын төзүгә, реконструкцияләүгә, проектлау документациясенә рөхсәтләр нигезендә, тулы күләмдә башкарылуын раслаучы документ, шулай ук төзелгән, реконструкцияләнгән капиталь төзелеш объектының жир кишәрлеген төзу өчен рөхсәт алу датасына яисә территорияне планлаштыруның линияле объектын төзегән, реконструкцияләгән һәм территорияне ызанлау проектина, шулай ук Россия Федерациясенең жир һәм башка законнар нигезендә билгеләнгән чикләүләргә туры килүен раслый торган капиталь төзелеш объектын төзүгә, реконструкцияләүгә рөхсәт алу датасына билгеләнгән таләпләргә туры килүен раслый торган документ.

3. Объектны файдалануга кертү өчен төзүче объектны эксплуатациягә кертүгә рөхсәт бирү турындагы гариза белән турыдан-туры яисә күпфункцияле үзәк аша төзелешкә рөхсәт биргән башкарма комитетка чөрәжәгать итә.

Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 55 статьясындагы Зөлше нигезендә объектны файдалануга кертүгә рөхсәт бирү турындагы гаризага түбәндәге документлар күшымта итеп бирелә:

1) жир кишәрлегенә хокук билгели торган документлар;

2) төзелешкә рөхсәт алу өчен тапшырылган жир кишәрлекенең шәһәр төзелеше планы яисә төзелеш, реконструкцияләү объекты төзелгән очракта территорияне планлаштыру проекти һәм территорияне ызанлау проекти;

3) төзелешкә рөхсәт;

4) капиталь төзелеш объектын кабул итү акты (төзелеш подряды шартнамәсе нигезендә төзелеш, реконструкцияләү башкарылган очракта);

5) төзелгән, реконструкцияләнгән капиталь төзелеш объектының техник регламентлар таләпләренә туры килүен раслый торган һәм төзелешне гамәлгә ашыручи зат тарафыннан имзаланган документ;

6) капиталь төзелеш объектының төзелгән, реконструкцияләнгән проект документациясе параметларының, шул исәптән энергетика нәтиҗәлелеге таләпләренә һәм капиталь төзелеш объектларын файдаланыла торган энергетика ресурсларын исәпләү приборлары белән тәэмин итү таләпләренә туры килүен раслый торган һәм төзелешне гамәлгә ашыручи зат (төзүне гамәлгә ашыручи зат һәм төзүче тарафыннан, төзелеш подряды шартнамәсе нигезендә реконструкцияләүне гамәлгә ашырган очракта, шулай ук төзелеш контролен шартнамәсе нигезендә гамәлгә ашыручи зат

тарафыннан, индивидуаль торак төзелеше объектларын төзү, реконструкцияләү очракларыннан тыш, имзаланган документ;

7) төзелгән, реконструкцияләнгән капиталь төзелеш объектының техник шартларга туры килүен раслый торган һәм инженерлык-техник тәэмин итү чөлтәрләрен эксплуатацияләүче оешмалар вәкилләре тарафыннан имзаланган документлар (алар булган очракта);

8) төзелгән, реконструкцияләнгән капиталь төзелеш объектының урнашуын, жир кишәрлеге чикләрендә инженерлык-техник тәэмин итү чөлтәрләрен урнаштыруны һәм жир кишәрлеген планлаштыру оешмасын урнаштыруны чагылдыра торган һәм төзелешне гамәлгә ашыруучы зат (төзүне гамәлгә ашыруучы зат һәм төзүче яисә техник заказчы тарафыннан төзелеш подряды шартнамәсө нигезендә реконструкцияләгән очракта), линияле объектны төзү, реконструкцияләү очракларыннан тыш;

9) төзелгән, реконструкцияләнгән капиталь төзелеш объектының техник регламентлар һәм проект документлары таләпләренә, шул исәптән энергетика нәтижәлелеге таләпләренә һәм капиталь төзелеш объектын кулланылуучы энергетика ресурсларын исәпкә алу приборлары белән жиһазландыру таләпләренә туры килүе түрүнда дәүләт төзелеш күзәтчелеге органы (дәүләт төзелеш күзәтчелеген гамәлгә ашыру каралган очракта) бәяләмәсе, Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 54 статьясындагы 7 өлешендә каралган очракларда дәүләт экология контроле бәяләмәсе.

10) капиталь төзелеш объектының Федераль закон нигезендә азерләнгән техник планы.

Әлеге статьяның 3 өлешендәге 1, 2, 3 һәм 9 пунктларында күрсәтелгән документлар (аларның күчермәләре яисә алардагы белешмәләр) әлеге статьяның 3 өлешендә күрсәтелгән орган, әгәр төзүче күрсәтелгән документларны мөстәкыйль тапшырмаган булса, әлеге статьяның 3 өлешендә күрсәтелгән дәүләт органнарында, жирле үзидарә органнарында һәм дәүләт органнары яисә жирле үзидарә органнары карамагындагы оешмаларда соратып алына.

Әлеге статьяның 3 өлешендәге 1, 4, 5, 6, 7, 8 пунктларында һәм 10 пунктларында күрсәтелгән документлар (аларның күчермәләре яисә аларда булган белешмәләр) дәүләт хакимиите органнары, жирле үзидарә органнары йә дәүләт органнарына яисә жирле үзидарә органнарына буйсынуучы оешмалар карамагында булмаса, мөрәҗәгать итүче тарафыннан мөстәкыйль юлана. Әгәр әлеге статьяның 3 өлешендә күрсәтелгән документлар дәүләт хакимиите органнары, жирле үзидарә органнары карамагында булса, мондый документлар, әгәр төзүче күрсәтелгән документларны мөстәкыйль тапшырмаган булса, әлеге статьяның 3 өлешендә күрсәтелгән орган һәм оешмаларда соратып алына.

4. Башкарма комитет, объектны файдалануга тапшыруга рөхсәт бирү урында гариза көргән көннән алыш жиде эш көне эчендә әлеге статьяның 3 өлешендә күрсәтелгән документларның булуын һәм рәсмиләштерүнен дөреслеген тикшерүне, капиталь төзелеш объектын карауны һәм мөрәҗәгать

итүчегэ объектны эксплуатациягэ кертугэ рөхсөт бирү яисэ мондый рөхсөт бирүдэн баш тарту турында карап кабул итүне, кабул ителгэн каарның чөбэплэрэн күрсөтөп, кабул итэргэ тиеш. Төзелгэн, реконструкциялэнгэн капиталь төзелеш объектын карап йөргэндэ мондый объектның төзелешкэ рөхсэttэ күрсөтлгэн талэплэргэ, капиталь төзелеш объектын төзүгэ, реконструкциялэүгэ жир кишэрлөгөнен шэhэр төзелеше планын төзүгэ рөхсөт алу датасына билгелэнгэн талэплэргэ яисэ линия объектын төзегэн, реконструкциялэгэн очракта, территориияне планлаштыру проекты hэм территориияне ызанлау проекты талэплэрэнэ, шулай ук жир кишэрлөгөнэн рөхсэг ителгэн файдалануга, Россия Федерациисене жир hэм башка законнары нигезендэ билгелэнгэн чиклэүлэргэ, проект документациясе талэплэрэнэ, шул исэптэн энергетика нэтижэлелеге талэплэрэнэ hэм файдаланыла торган энергетика ресурсларын исэпкэ алу приборлары белэн тээмин иту талэплэрэнэ, индивидуаль торак объектын тозу, реконструкциялэу очракларыннан тыш, туры килүен тикшерү гамэлээ аширыла. Капиталь төзелеш объектын төзегэндэ, реконструкциялэгэндэ цэүлэгт төзелеш күзэтчелеге гамэлгэ аширылган очракта, мондый объектны төзелешкэ рөхсөт биргэн орган тикшерми.

5. Объектны эксплуатациягэ кертугэ рөхсөт бирүдэн баш тарту өчен түбэндэгелэр нигез була:

- элеге статьяның 3 өлешендэ күрсөтлгэн документларын булмавы;
- капиталь төзелеш объектының жир кишэрлөгөнен шэhэр төзелеше планын төзүгэ, реконструкциялэүгэ рөхсөт алу датасына билгелэнгэн капиталь төзелеш объектын төзүгэ, реконструкциялэүгэ туры килмэвэ яисэ линия объектын төзегэн, реконструкциялэгэн очракта территориияне планлаштыру проекты hэм территориияне ызанлау проекты талэплэрэнэ;
- капиталь төзелеш объектының төзелешкэ рөхсэttэ билгелэнгэн талэплэргэ туры килмэвэ;
- төзелгэн, реконструкциялэнгэн капиталь төзелеш объектының проект документациясе параметрларының туры килмэвэ. Элеге нигез индивидуаль торак төзелеше объектларына карата кулланылмый;
- капиталь төзелеш объектының жир кишэрлөгөнэн рөхсөт ителгэн файдалануга hэм (яисэ) Россия Федерациисене жир hэм башка законнары нигезендэ шэhэр төзелеше регламенты төзелешенэ рөхсөт алу өчен тэкъдим ителгэн датага карата билгелэнгэн чиклэүлэргэ туры килмэвэ.

Объектны эксплуатациягэ кертугэ рөхсөт бирүдэн баш тарту өчен, элеге статьяның 5 өлешендэ күрсөтлгэннэрдэн тыш, төзүчэ элеге Кагыйдэлэрнен 27 статьясындагы 12 өлешендэ күрсөтлгэн талэплэрнэ үтэмэгэн. Мондый очракта объектны файдалануга тапшыруга рөхсөт элеге Кагыйдэлэрнен 27 статьясындагы 12 өлешендэ күрсөтлгэн проект документациясе бүлекчэлэренең күчермэлэрэ күчермэснен бер носхэс буенча инженерлык-техник тээмин иту чөлтэрлэрэ турында, элеге Кагыйдэлэрнен 27 статьясындагы 12 өлешендэ күрсөтлгэн проект документациясе бүлекчэлэренең күчермэлэрэ күчермэссе яисэ индивидуаль торак төзелеше объекты урнаштыру урынын билгелэп, жир кишэрлөгөн

планировка оешмасы схемасының күчермәсе күчермәсен тапшырганнан соң гына бирелә.

6. Объектны файдалануга кертугә рөхсәт бирүдән баш тартуга карата суд тәртибендә дәгъва белдерелергә мөмкин.

7. Объектны файдалануга тапшыруга рөхсәт төзелгән капитал төзелеш объектын дәүләт исәбенә кую, реконструкцияләнгән капитал төзелеш объектын дәүләт исәбенә алу документларына үзгәрешләр керту өчен нигез булып тора.

Объектны файдалануга кертугә мәжбүри күшымта булып мөрәжәгать шүче тарафыннан тапшырылган капитал төзелеш объектының Федераль закон нигезендә әзерләнгән техник планы тора.

Объектны файдалануга тапшыруга рөхсәттә аны дәүләт кадастрында белешмәләр күрсәтелергә тиеш. Мондый белешмәләрең составы Федераль закон нигезендә билгеләнгән техник планның график һәм текст өлешләрендә белешмәләр составына карата таләпләргә туры килергә тиеш.

Капиталь төзелеш объектын төзу тәмамланғаннан соң төзелеш аның баручы зат мондый объектны төзүчегә инженер тикшеренүләре нәтижәләрен, проект документациясен, капитал төзелеш объектын инженер-техник шәэмин итү чөлтәрләре эшләрен, конструкцияләрен, кишәрлекләрен таныклау актларын, мондый объектны эксплуатацияләү өчен кирәkle башка документларны тапшырырга тиеш.

8. Объектны файдалануга кертугә рөхсәт рәвеше Россия Федерациисе Жөкүмәте тарафыннан бирелгән вәкаләткә ия башкарма хакимиятнен Федераль органы тарафыннан билгеләнә."

2. Элеге каарны веб-адрес буенча «Татарстан Республикасының жокукый мәгълүматның рәсми порталы»нда урнаштыру юлы белән иғълан итәргә: <http://pravo.tatarstan.ru> һәм Азнакай муниципаль районның веб-адрес буенча Интернет мәгълүмат-телекоммуникация чөлтәрендәге рәсми сайтында: <http://aznakayevo.tatarstan.ru>.

3. Элеге каарның үтәleshеп тикшереп торуны Татарстан Республикасы Азнакай муниципаль районы Әлкәй авыл жирлеге Советының торак-коммуналь хужалык, төзекләндерү, экология һәм жир мәсьәләләре буенча лайми комиссиягә йөкләргә.

С.Зиннурова